

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

**Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Zagreb, 30. travnja 2020.**

Preporuke za članove židovskih zajednica tijekom pandemije COVID-19 odnosno preporuke za obilježavanje šabata i židovskih blagdana

1. Temeljne odrednice

Svaki boravak u zatvorenom javnom prostoru predstavlja povećani rizik za zarazu s COVID-19 u odnosu na boravak u obiteljskom domu odnosno kućanstvu.

Boravak u sinagogi neophodno je organizirati na način da se osigura u što većoj mjeri socijalno distanciranje (fizičko udaljavanje) sudionika (vjernika i rabina) kao i pojačana osobna higijena i higijena prostora.

Vjerske obrede može se obavljati i na otvorenome ili kojem drugom prikladnom prostoru.

Ako je odlazak u sinagogu i povratak povezan s putovanjem javnim prijevozom, potrebno je poštovati za to donesene mjere.

2. Fizičko distanciranje

2 m udaljenosti u klupama i pri stajanju. Neophodno je održavati udaljenost između svih sudionika od najmanje 2 metra prilikom ulaska i izlaska iz sinagoge te unutar same sinagoge, neovisno o tome sjedi li se u klupama, stoji li se ili se čeka u redu. Za članove zajedničkog kućanstva nije potrebno da budu odvojeni dva metra jedno od drugih u klupama.

Označivanje sjedećih mjesta. Preporučuje se unaprijed označiti sva sjedeća i stojeća mjesta međusobno udaljena najmanje 2 metra, te ograničiti ulazak za najviše onoliko sudionika koliko ima označenih mjesta na način da se ostalim sudionicima omogući praćenje obreda izvan sinagoge.

Po mogućnosti na otvorenom prostoru. Ako je to moguće organizirati, preporučuje se da se obred prenosi zvučnicima na prostoru ispred ulaza i oko sinagoge tako da ga dio vjernika može pratiti izvan sinagoge. U prostoru izvan sinagoge preporučuje se također označiti sjedeća i stojeća mjesta poštujući razmak od po mogućnosti 2 metra. Ako u zajednici postoji mogućnost organiziranja cijelog obreda na otvorenom, to se također preporučuje.

Redosljed ulaska i izlaska iz sinagoge. Predlaže se da sudionici ulaze jedan po jedan na način da prvi koji ulazi zauzima najudaljenije mjesto u sinagogi ili prostoriji, gledajući od vrata, i tako po redu. Razmak među sudionicima treba biti najmanje 2 metra kod ulaženja i kretanja sinagogom.

Preporučuje se da se izlazak sudionika organizira tako da izlaze jedan po jedan i to na način da prvi izlazi sudionik najbliže vratima. Sudionike treba podsjetiti da i nakon završetka obreda drže distancu, da se ne zadržavaju u grupama i ne ostvaruju bliske kontakte jedni s drugima.

Kretanje i sjedenje u sinagogi. Kretanje vjernika u sinagogi treba pokušati organizirati na način da vjernici što kraćim putem idu prema svome mjestu, da sami ne otvaraju niti zatvaraju vrata. Vjernike je također neophodno poticati na izbjegavanje dodirivanja predmeta i površina poput rukohvata, klupa i sl.

Ako je moguće, preporučuje se da barem pojedini vjernici zauzimaju točno određena i uvijek ista mjesta.

3. Pojačana osobna higijena

Treba izbjegavati dodirivanje usta, nosa, oči i lica rukama.

Higijena ruku. Pri ulasku i izlasku sudionici trebaju dezinficirati ruke. Na ulazu u sinagogu te na još pokojem lakše dostupnom mjestu u sinagogi, treba osigurati dozatore s dezinfekcijskim sredstvom na bazi etilnog 70 % alkohola radi dezinfekcije ruku.

Dezinficijens. Sredstvo za dezinfekciju potrebno je u količini od 1 do 2 ml nanijeti na suhe i čiste dlanove (obično jedan potisak, ili prema uputama proizvođača).

Dlanove i područje između prstiju potrebno je protrljati dok se ne osuše, a sredstvo nije potrebno isprati.

Potrebno je voditi brigu o dostatnoj upotrebi dezinficijensa za ruke te se obavezno javiti odgovornoj osobi u slučaju da je u dozatoru preostala manja količina sredstva za dezinfekciju kako bi se osigurao novi.

Kašljanje/kihanje. Kod kašljanja i kihanja prekrivaju se usta i nos laktom ili papirnatom maramicom koju poslije treba odbaciti u koš za otpad s poklopcem te dezinficirati ruke.

Pri kašljanju i kihanju treba okrenuti lice od drugih osoba.

Posude. Ne treba dijeliti čaše, drugo posuđe i druge predmete s drugim osobama.

Maske za lice. Preporučljivo je koristiti zaštitne maske preko usta i nosa tijekom boravka u zatvorenom prostoru.

4. Pojačana higijena prostora

Prozračivanje prostora. Prostorije je obvezno prozračivati najmanje dva puta dnevno u trajanju od minimalno pola sata prije dolaska i nakon odlaska vjernika, ili ako to vremenske prilike dopuštaju ostaviti otvoren prozor.

Čišćenje prostora. Dodirne točke kao što su ručke na vratima, ručke na prozorima, radne površine, rukohvate, slavine u toaletima, tipke vodokotlića, prekidače za struju, zvona na vratima, ploče dizala te druge dodirne površine koje koristi veći broj osoba neophodno je dezinficirati na početku i na kraju svakog obreda, a najmanje dvaput dnevno.

Čišćenje se provodi u vrijeme kada su vjernici odsutni.

5. Praćenje zdravstvenog stanja

Osjetljive skupine vjernika. Starijim i bolesnim vjernicima preporučuje se da se još za neko vrijeme suzdrže od dolaska na obrede i svečanosti, osobito na one koji podrazumijevaju veći broj prisutnih, a posebno ako ista mogu pratiti putem medija. Također se preporučuje da se suzdrže od dolaska na obrede i svečanosti osobe koje dijele kućanstvo s osobama starije životne dobi i osobama s kroničnim bolestima.

Osobe s povišenom temperaturom. Sudionici ne ulaze u vanjske prostore (dvorište, vrt) i unutarnje prostore ako imaju povišenu tjelesnu temperaturu, respiratorne simptome poput kašlja i kratkog daha ili koji su pod rizikom da su mogli biti u kontaktu s osobama pozitivnim na COVID-19 ili su pod sumnjom da bi mogli biti zaraženi s COVID-19 ili su u samoizolaciji.

Prethodno mjerenje temperature. Prije odlaska na okupljanje u zatvorenom prostoru, svim sudionicima se preporučuje da izmjere kod kuće tjelesnu temperaturu. Ako je tjelesna temperatura viša od 37,2 °C osoba treba odgoditi sudjelovanje u okupljanjima. Isto tako, osobe koje imaju simptome bilo koje bolesti (npr. kašalj, otežano disanje, učestalo disanje, grlobolja, glavobolja, učestalo kihanje, probavne smetnje, gubitak okusa ili mirisa itd.), treba odgoditi sudjelovanje u okupljanjima.

6. Upute za čišćenje i dezinfekciju

Upute za čišćenje i dezinfekciju

Bez oboljelih od COVID-19:

- <https://bit.ly/2VLkkt3>

Osobe pod sumnjom ili oboljele od COVID-19:

- <https://bit.ly/3d1WmiS>

Upute za korištenje zaštitnih maski

- <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Maske-za-lice-1.pdf>

7. Specifične mjere za obilježavanje šabata i židovskih blagdana

Broj prisutnih vjernika prilagoditi prostoru. Broj prisutnih na vjerskim obredima tijekom šabata (petak navečer i subota ujutro i popodne) treba prilagoditi veličini prostora. S obzirom na to da je za cjelovit obred neophodan minjan (skupina od 10 muškaraca starijih od 13 godina), šabat se može obilježiti u zatvorenom prostoru sinagoge samo ako je među njima moguće osigurati preporučenu udaljenost (u zatvorenom prostoru od 2 metra). Na šabatu može sudjelovati i više ljudi ako je moguće osigurati preporučenu udaljenost. U sinagogama u kojima se udaljenost ne može osigurati, može se razmotriti molitveni obred na otvorenom u kojem će sudjelovati samo članovi minjana.

Izbjegavati održavanje obroka u sinagogi. Tijekom pandemije COVID-19 ne preporučuje se održavanje obroka u sinagogi koji je sastavni dio obilježavanja šabata u petak i subotu. Iznimka mogu biti velike sinagoge, odnosno prostori u kojima je i tijekom obroka moguće osigurati preporučenu udaljenost od 2 metra među prisutnima za stolom, odnosno ako je moguće razdvojiti stolove.

U slučaju organiziranja obroka strogo se pridržavati mjera prevencije širenja bolesti. U slučaju da je moguće organizirati obrok, preporučuju se sljedeće mjere:

- U prostor za pranje ruku (kupaonicu) smije se ulaziti samo jedan po jedan. Dok se čeka u redu na pranje ruku, treba se osigurati preporučeni razmak.
- Ne preporučuje se korištenje posude za pranje ruku (natla), već pranje ruku vodom iz slavine. Mogu se koristiti i plastične čaše umjesto natla, no svatko mora koristiti svoju čašu te je odmah nakon pranja ruku baciti u smeće.
- U ritualu pranja ruku preporučuje se korištenje i dezinfekcijskog sredstva koje svaka sinagoga treba osigurati kod umivaonika.
- Za brisanje ruku svakako treba koristiti papirne ručnike koji se odmah bacaju u smeće.
- Preporučuje se korištenje plastičnih čaša, tanjura i pribora za jelo (za jednokratnu uporabu), dok se nipošto ne bi smjelo piti vino iz iste čaše.
- Za prekrivanje stolova treba koristiti folije koje će se baciti odmah nakon obreda.

Redovito čistiti prostore. Čišćenje i dezinfekcija sinagoge (s naglaskom na stolice) treba se provoditi prije i poslije svakog obreda.

Na obrede dolaziti uz prethodnu najavu. Radi kontrole broja prisutnih, na vjerske obrede smije se dolaziti samo uz prethodnu najavu ili registraciju, o čemu vjernike obavještava vjerska zajednica.